

20. Muzyczne widowiska

Zaśpiewajmy!

Śpiewam i tańczę

muzyka: Jarosław Piątkowski, słowa: Elżbieta Buczyńska

Andante

1. Dość mam za - krę - co - nych prób _____. Nie o - ddy - chaj! Pa - uzę zrób ____!

3 Pan re - ży - ser sto po - my - słów ma. Stój! Po - cze - kaj! Prze - rwij, bo ____

6 ta - ka ba - rwa to nie to _____. Na - gry - wa - my! Ci - sza! Pró - ba trwa. O - czy za -

9 my - kam _____. u - cie - kam _____. Na wie - lkiej sce - nie je - stem w bla - sku

12 lamp. Ref. Śpie - wam ____ i ta - ńczę ____, mój te - atr ____ jest wie - lki _____. A

15 skrzy - pek ____ gra pię - knie ____ i ko - cha ____ mnie tak. Śpie - wam ____ i ta - ńczę ____, jak

18 do - brze ____ i le - kko _____. Zza sce - ny ____ ktoś mru - ga ____ i da - je ____ mi znak.

Co będziemy dzisiaj robić?

- Wykonamy piosenkę *Śpiewam i tańczę*.
- Dowiemy się, czym są operetka, musical [czyt.: mjuzikal] i rewia.
- Zagramy fragment znanej melodii musicalowej [czyt.: mjuzikalowej].

1. Dość mam zakręconych prób.
Nie oddychaj! Pauzę zrób!
Pan reżyser sto pomysłów ma.
Stój! Poczekaj! Przerwij, bo
taka barwa to nie to.
Nagrywamy! Cisza! Próba trwa.
Oczy zamykam, uciekam.
Na wielkiej scenie
jestem w blasku lamp.

Ref. Śpiewam i tańczę,
mój teatr jest wielki.
A skrzypek gra pięknie
i kocha mnie tak.
Śpiewam i tańczę,
jak dobrze i lekko.
Zza sceny ktoś mruga
i daje mi znak.

2. Nikt nie widzi moich łez.
Spróbuj znowu, oddech weź!
Zaczynamy, więc postaraj się!
Teraz wolniej! Mamy czas.
Powtórzmy jeszcze raz.
A ja wiem, że i tak będzie źle.
Oczy zamykam, uciekam.
Na wielkiej scenie
jestem w blasku lamp.

Ref. Śpiewam i tańczę...

3. Studio nagrań. Dziwny świat.
Jak na złość mikrofon spadł,
ważny tekst zapodział mi się gdzieś.
Awantura! Sądny dzień¹.
Lepiej się usunąć w cień.
Trzeba mężnie złe humory znieść.

Ref. Śpiewam i tańczę...

¹ Sądny dzień – tu: wielkie zamieszanie, nagromadzenie problemów.

Posłuchajmy...

- Jacques Offenbach [czyt.: żak ofenbach], kankan *Galop piekielny* z operetki *Orfeusz w piekle*
- Imre Kálmán, aria *Graj, Cyganie* z operetki *Hrabina Marica* [czyt.: marica]

? Określcie tempo, metrum oraz nastrój każdego z wysłuchanych utworów.

Zatańczmy!

Zaimprovizujcie taniec do muzyki z operetki Jacques'a Offenbacha *Orfeusz w piekle*.

Najsłynniejsze operetki wystawiane są niekiedy we współczesnych dekoracjach.

Spektakle operetkowe wyróżniają się barwnymi kostiumami aktorów.

Najstynniejsze operetki

Muzyka jest ważną częścią wielkich widowisk muzyczno-teatralnych: operetki, musicalu [czyt.: mjuzikalu], rewii, opery i baletu. Dwie ostatnie formy poznacie w klasie siódmej.

Operetka powstała w połowie XIX w. we Francji. Przedstawienia tego typu opowiadają zabawne historie z towarzyszeniem lekkiej, pogodnej muzyki. W odróżnieniu od opery w operetce obok scen śpiewanych występują również sceny mówione. Do najwybitniejszych twórców operetkowych zalicza się Jacques'a Offenbacha [czyt.: żaka ofenbacha], Johanna Straussa [czyt.: johana sztrausa] syna, Franciszka Lehara i Imrego Kálmána [czyt.: kalmana].

Baron cygański

muzyka: Johann Strauss [czyt.: johan sztraus] syn

libretto: Ignatz Schnitzer [czyt.: Ignac sznicer]

premiera: 1885 r.

Publiczność przyjęła premierę tej operetki z takim entuzjazmem, że w ramach bisu powtórnie wykonano niemal całe dzieło. Spektakl łączy folklor cygański z muzyką salonową.

Najpopularniejszym utworem z *Barona cygańskiego* jest aria *Wielka sława to żart*.

Charakterystyczny *Marsz* często rozbrzmiewa podczas słynnych koncertów noworocznych odbywających się w Filharmonii Wiedeńskiej.

Wesoła wdówka

muzyka: Franciszek Lehár

libretto: Victor Léon [czyt.: wiktoria leon] i Leo Stein [czyt.: sztajn]

premiera: 1905 r.

Wartka akcja, elementy komediowe zawarte w librecie oraz przebojowe pieśni sprawiają, że dzieło to jest pozycją obowiązkową w repertuarze teatrów operetkowych. Pochodzi z niego popularna aria *Usta milczą, dusza śpiewa*.

Najstynniejsze musicale

Widowiskiem podobnym do operetki jest musical [czyt.: mjuzikal], w którym gra aktorska i taniec pełnią tak samo ważne funkcje jak śpiew. Pierwsze spektakle musicalowe [czyt.: mjuzikalowe] powstały pod koniec XIX w. w Stanach Zjednoczonych. Najwięcej teatrów musicalowych [czyt.: mjuzikalowych] na świecie znajduje się w Nowym Jorku przy słynnej ulicy Broadway [czyt.: brodłej]. Jej europejską odpowiedniczką jest ulica West End [czyt.: łest end] w Londynie.

Wybitnym twórcą musicali jest brytyjski kompozytor Andrew Lloyd Webber [czyt.: endriu lojd łeber]. Jego dzieła – m.in. *Jesus Christ Superstar* [czyt.: džizas krajst superstar], *Koty*, *Upiór w operze* – są prezentowane na scenach teatralnych na całym świecie. Polskim musicaliem, który zyskał międzynarodową sławę, jest spektakl *Metro* Janusza Stokłosa i Janusza Józefowicza.

Piotruś Pan

muzyka: Janusz Stokłosa

libretto: Jeremi Przybora

premiera: 2000 r.

Spektakl powstał na podstawie powieści Jamesa Matthew Barriego [czyt.: dżejmsa metju beriego] pod tym samym tytułem i opowiada o przygodach psotnego Piotrusia, który nie chce dorosnąć. Wraz z grupą Zagubionych Chłopców mieszka on na wyspie Nibylandii i walczy z piratami dowodzonymi przez kapitana Haka.

Metro

muzyka: Janusz Stokłosa

libretto: Agata Miklaszewska, Martyna Miklaszewska

premiera: 1991 r.

Libretto prezentuje historię młodych artystów, którzy zostali odrzuceni na castingu [czyt.: kastingu] do przedstawienia teatralnego. Organizują oni na stacji metra własny spektakl i odnoszą wielki sukces. W *Metrze* zadebiutowało kilkoro znanych polskich wokalistów, m.in. Edyta Górniak czy Robert Janowski.

Upiór w operze

muzyka: Andrew Lloyd Webber

libretto: Charles Hart [czyt.: czarlis hart] i Richard Stilgoe [czyt.: riczard stilgoł]

premiera: 1986 r.

Tytułowy bohater spektaklu – okaleczony geniusz muzyczny, który ukrywa zdeformowaną twarz pod maską – zakochuje się w młodej śpiewaczce. Wokół tego uczucia koncentruje się akcja utworu. Muzyka Webbera łączy brzmienie orkiestry z dźwiękami gitar elektrycznych i sekcji rytmicznej. Do najbardziej znanych piosenek należą *Nightwish* [czyt.: najtisz] oraz *Think of me* [czyt.: fink of mi].

Koty

muzyka: Andrew Lloyd Webber

libretto: Trevor Nunn [czyt.: trewor nan]

premiera: 1981 r.

Źródłem inspiracji dla twórców tego musicalu były wiersze Thomasa Stearnsa Eliota [czyt.: tomasa sternsa eliota]. Libretto opowiada o przygodach kotów bawiących się podczas balu. Przedstawienie obejrzało ponad 50 milionów widzów – w 1996 r. zostało ono sfilmowane. Warto zobaczyć *Koty* nie tylko dla wspaniałej muzyki, lecz także ze względu na fantazyjne kostiumy i scenografię oraz wyjątkowy nastrój. Najśłynniejszym utworem z musicalu jest pieśń *Memory*.

Musical *Koty* zdobył wielką popularność. W Londynie został wystawiony prawie 9 tysięcy razy.

Chicago

muzyka: John Kander [czyt.: dżon kender]

libretto: Fred Ebb

premiera: 1975 r.

Akcja tego amerykańskiego musicalu toczy się w Chicago w latach dwudziestych XX w. Głównymi bohaterkami są dwie aktorki kabaretowe, które trafiają do więzienia pod zarzutem morderstwa.

Zagrajmy!

Memory¹

Andrew Lloyd Webber

¹Melodia piosenki z musicalu *Koty*.

Posłuchajmy...

- Tomasz Bajerski, *Piosenka Próżnego*, utwór z musicalu *Mały Książę* w reż. Cezarego Domagały
- Andrew Lloyd Webber, piosenka *Memory* z musicalu *Koty*

? Porównajcie nastrój wysłuchanych utworów.

Rewia na lodzie to nietypowe widowisko. Ubrani w barwne stroje tancerze poruszają się na łyżwach: wykonują efektowne figury i układy taneczne. Przedstawienia tego typu wzbogaca zazwyczaj atrakcyjna dla widzów gra świateł.

Widowiskowe sceny zbiorowe oraz ciekawe kostiumy przykuwają uwagę widzów rewii.

Obecnie mianem rewii określa się bardzo zróżnicowane widowiska, m.in. pokazy mody, parady wojskowe, programy kabaretowe i występy taneczne. Spektakularnymi przedstawieniami są rewie na lodzie. Często biorą w nich udział najsłynniejsi łyżwiarze figurowi. Do popularnych spektakli tego typu należą rewie opracowane na podstawie słynnych baśni: *Disney on Ice* [czyt.: disnej on ajs], *Królowna Śnieżka*, *Piękna i bestia*, *Piotruś Pan*.

Na złotą nutę 🎵

Odszukajcie w dostępnych źródłach informacje dotyczące wybranego widowiska teatralno-muzycznego: musicalu, operetki lub rewii, a następnie przygotujcie prezentację multimedialną na temat tego utworu. Podajcie nazwiska twórców oraz najwybitniejszych wykonawców poszczególnych ról. Przedstawcie także treść libretta i okoliczności powstania dzieła.

Fabula widowiska *Disney on Ice* łączy historie ze znanych filmów animowanych Disneya. Podczas przedstawienia można zobaczyć m.in. taniec Króla Lwa.

Temat: Muzyczne widowiska.

27.04.2020 r.

Zadanie:

- ★ Posłuchaj utworu muzycznego.

<https://www.youtube.com/watch?v=YZyZIWxVr8o>

- ★ Przeczytaj tekst. Dowiedz się jakie są muzyczne widowiska.

- ★ Wysłuchaj utworów przykładowych:

Jan Michalak - Aria Tasilla "Graj Cyganie" z Operetki "Hrabina Marica" (E. Kalman)

<https://www.youtube.com/watch?v=GpFjgl1IOyY>

Tomasz Bajerski, musical "Mały Książę"

<https://www.youtube.com/watch?v=fl5E27hbeRc>

Andrew Lloyd Webber, Memory, musical "Cats"

https://www.youtube.com/watch?v=8gd_oHoPzYc

Link do podręcznika str 104-111:

https://nowasp.ebooki.nowaera.pl/viewer/page/Muzyka/kl6/books/633/1/633-v1_epub/OE_BPS/Text/Index.html?title=TXV6eWthIExla2NqYSBtdXp5a2kga2wuIDY=#357971fb66714fcdae7ae9b9dcd1301f

Opracowała: Svitlana Pavlenko